Studentermagasin for Det Teologiske Fakultet, Aarhus Universitet

FIGENBLADET

– BLADET DER DÆKKER DET VÆSENTLIGSTE November 2010
nr. 48

Carsten Riis: Det har været et fantastisk job at være dekan

FigenBladet har talt med Carsten Riis om hans ni-årige periode som dekan

100 års jubilæum for P.G. Lindhardt

FigenBladet kaster et tilbageblik på én af de fire store Aarhusteologer

Religion i Thy

Interviews med thailandske buddhister, 'kloge koner' og en stenrig alternativ behandler er blot en lille del af det informationsmateriale, som en fakultets-ekskursion har bragt med sig hjem fra Thy

INDHOLD

NYHEDER

3 | Burka eller ej?
Præstepropaganda i TV
Bøn forebygger utroskab
4 | Hizb ut-Tahrirs værdikamp
5 | Folkekirken i en ny tid
6 | 100 års jubilæum for P. G. Lindhardt
7 | Den nye institutstruktur

INTERVIEW

8 | Riis afleverer førertrøjen

INFORMATION

10 | Forårsseminar for teologistuderende i Luther-Akademie Sondershausen-Ratzeburg
Ph.d.-præsentation: Apologetiske træk ved kristen-arabisk litteratur fra den abbasidiske periode
11 | Disputatsforsvar
Grundvig Centeret holder frokostmøder
Meddelelse fra biblioteket
Teoltryk holder udsalg
12 | Ph.d-forsvar
13 | Leder
Dekanspalten

KRONIKKEN

14 | Religion i Thy

ANMELDELSER

16 | Når det Ukendte gøres genkendeligt
17 | Blodig religion og hellig krig

REJSEBREV

18 | Etik og krigsførelse

UNDERHOLDNING

19 | Underholdning
FigenBladet spørger

KALENDER

20 | Arrangementer

FIGENBLADET – BLADET DER DÆKKER DET VÆSENTLIGSTE

REDAKTION PÅ FIGENBLADET NR. 48 | 2010

Redaktionslokale:
Byg. 1443, lok. 210

Postadresse:
FigenBladet
Det Teologiske Fakultet
Tåsingegade 3 | 8000 Aarhus C

Telefon: 89 42 22 66
Mail: figenbla@teo.au.dk

Ansvarshavende chefredaktør:
stud.mag. Marc Andersen — marcnicklas@gmail.com | 26838517

Redaktionschef:
stud.mag. Sara Jul Jacobsen — sarajuljacobsen@gmail.com | 60247441

Redaktionsmedlemmer:
stud.mag. Tine Christensen — tine_chr@hotmail.com | 26390106
stud.theol. Eva Elisabeth Houth Nielsen — evaenielsen@gmail.com | 28250433
stud.theol. Hans Nørkjær — hans_nørkjær@hotmail.com | 41170909
stud.mag. Johan Christian Nord — johan_nord@yahoo.dk | 28609120
stud.mag. Signe Dollerup — signe123@ofir.dk | 60918354
stud.mag. Ulrik Lyngs — ulrik.lyngs@gmail.com | 61241400
stud.mag. Lars-Kristian K. Nissen — lars-kristian.kratmann.nissen@post.au.dk
stud.mag. Alice Helding Laursen — alice@helding.info
stud.mag. Sofie Naia S. Fallesen — sofiesf@ofir.dk
stud.mag. Anne-Maja Martha Beck — annemaja8@hotmail.com

Redaktionen er afsluttet 11.11.10
FigenBladet 49 | 2011
Udkommer 14. februar 2011
Deadline 1. februar 2011
FigenBladet kan ikke tages til indtægt for holdninger, der kommer til udtryk på bladets debatsider. Vi forbeholder os ret til at forkorte indlæg.
ISSN: 16029976

Burka eller ej?

ORD | LARS-KRISTIAN KRATMANN NISSEN

Den vedvarende debat i Frankrig om retten til at bære klædedragter med heldækkende slør i offentligheden ser ud til at have nået sin afslutning – i hvert fald på det lovgivningsmæssige plan. Med 246 stemmer for forslaget om forbud og kun én imod har det franske senat indtaget en utvetydig holdning. Forfatningsdomstolen i Paris har efterfølgende besluttet, at loven ikke er grundlovsstridig, hvorfor den vil gælde fra 2011. Forbryder muslimske kvinder sig imod denne lov, vil de blive straffet med en bøde på 150 euro, samt et kursus i såkaldte franske værdier. I England er der også en intens debat angående beklædning, eftersom tre muslimske privatskoler stærkt opfordrer deres elever op til 18 år til at bære enten burka eller niqab. Dette har udløst adskillige reaktioner ikke mindst fra muslimsk side. Eksempelvis har Dr. Taj Hargey, som er en toneangivende debattør og imam, taget stor afstand fra tiltaget. Han udtaler til The Sunday Telegraph, at »muslimske børn bliver hjernevasket til at tro, at de skal adskille sig fra samfundet.« Tonen i debatten og argumenterne for og imod synes velkendte, men de fremsættes ikke desto mindre med uformindsket styrke.

Præstepropaganda i tv

ORD | SOFIE NAIA STENAGER FALLESEN

Det norske Kirkerådet er gået til flere norske tv-stationer for at få tilladelse til at sende en såkaldt feel good-serie om præster. Et af argumenterne for serien var, at den ville trække flere til præsteembedet. Den statslige tv-station NRK afslog dog forslaget på grund af indholdet og manglende plads i sendefladen. Peter Wallace, som er chef for eksterne udsendelser i NRK, nægter, at afvisningen af serien skyldes, at den norske kirke tænkes at ville blande sig i programindholdet for at rekruttere både præster og andet kirkepersonale. Norsk TV2 er derimod åben over for idéen: »Vores hovedfokus vil være, om serien kunstnerisk og indholdsmæssigt passer i vores programflade. Er det tilfældet, vurderer vi, om finansieringen er i henhold til vores retningslinjer,« siger Nils Ketil Andresen, som er programdirektør i Norsk TV2 til Kristeligt Dagblad. Så indtil videre er det omstridt, om man kan skaffe flere præster ved at gå til det store lærred.

FOTO | ALICE HELDING LAURSEN

Bøn forebygger utroskab

ORD | SARA JUL JACOBSEN

Der er mindre risiko for, at man er sin partner utro, hvis man beder for ham eller hende. Det viser ny forskning fra Florida State University, hvor en gruppe forskere undersøgte 83 studerendes tendens til utroskab. I forsøget blev de studerende bedt om at tænke på en person, de var tiltrukket af, ud over deres partner og skalere deres fysiske og følelsesmæssige forhold til denne person på en ni punkts skala, hvor ni angav 'meget utro'. Herefter blev de studerende inddelt i fire grupper, som i løbet af fire uger skulle gøre én af følgende ting én gang om dagen: 1. bede for deres partner, 2. bede generelt, 3. tænke positive tanker om deres partner eller 4. tænke over, hvordan deres egen dag havde været. Efter de fire uger fandt forskerne en signifikant forskel i utroskabsniveauet: De, der havde bedt for deres partner, scorede meget lavere end resten. Lektor i religionsvidenskab Lars Ahlin, der blandt andet underviser i sociologisk metode, forholder sig skeptisk over for forskningsprojektet: »Det metodiske design synes noget mangelfuldt,« fastslår Lars Ahlin, men han supplerer dertil: »På den anden side kan det vel ikke skade at tage din kæreste med i aftenbønnen, hvis du er bange for at være ham eller hende utro.«

FOTO | STOCK. ECHNG

Hizb ut-Tahrirs værdikamp

Den islamistiske organisation Hizb ut-Tahrir bragte sindene i kog, da de inviterede alle folketingspolitikere til deres årlige konference. Samtlige politikere valgte at ignorere indbydelsen, men hvad gik de egentlig glip af? FigenBladet tog imod invitationen og mødte op i Bella Center.

ORD | ULRIK LYNGS

Hizb ut-Tahrir (HT) omtaler sig selv som »et politisk parti, hvis ideologi er islam,« og organisationens overordnede mål er at genoprette det islamiske kalifat. Ud fra dette mål arbejder HT for at holde muslimer fast på den ifølge dem selv rette islamiske levemåde, samt for at kalde verden til islam. Den 3. oktober afholdt den skandinaviske gren af bevægelsen deres årlige konference, der gennem en række oplæg med titler som 'Identitet og loyalitet', 'Forholdet til ikke-muslimer', 'Den muslimske kvinde som rollemodel' og 'Arbejdet for Khilafat fra Vesten' tjente til at præsentere HTs syn på, hvilke roller muslimer i vesten bør indtage.

ISLAMISK IDENTITET

I løbet af talerne, der hyppigt blev afbrudt af tre-foldige 'allahu akbar'-tilråb, blev der hovedsageligt givet udtryk for, at muslimer i vesten skal være aktivt engagerede i samfundet dog uden at miste deres islamiske identitet. Islamisk identitet består ifølge HT i altid at lade sin rolle definere af islam alene, hvorfor muslimer må stå fast mod de vestlige regeringers forsøg på at smitte dem med uislamiske værdier som sekularisme, ytringsfrihed og demokrati gennem såkaldte »lumske integrationsprojekter«. Oplægsholderne lagde også vægt på, at muslimer i deres hverdag aktivt skal kalde folk til islam. Dette er til vestens eget bedste, for den islamiske ideologi er det rationelle og frelsende alternativ til den vestlige kapitalismes meningsløse liv, hvor kvinder pålægges urealistiske og umenneskelige idealer, og hvor befolkningens »eneste mulighed for overlevelse er pilleforbrug, narkotika og alkohol,« som det lød fra Jaweed Yusuf på talerstolen. Muslimer skal fra deres bopæl i vesten forsøge at overbevise deres slægtninge i de muslimske lande om nødvendigheden af at genoprette kalifatet. Det vil ifølge HT være den fundamentale løsning på størstedelen af muslimernes problemer og kunne yde beskyttelse mod blandt andet vestens krænkelser og værdikolonialisme.

HIZB UT-TAHRIR OG DE UNGE

Der var op mod 1500 fremmødte til konferencen i Bella Center, men de muslimske miljøer i Danmark er splittede i deres syn på organisationen. »Nogle har ment, at det er godt, at der er noget for de unge, så de ikke kommer ud i noget snavs, samt at det er naturligt, at tingene er trukket lidt skarpt op, hvis det skal tiltrække unge,« siger Lene Kühle, der er lektor ved Afdeling for Religionsvidenskab og Arabisk- & Islamstudier ved Aarhus Universitet, og fortsætter: »Andre i de muslimske miljøer er dog bekymrede over det billede af islam, som ikke-muslimer får præsenteret gennem Hizb ut-Tahrir og måske også over de liv, som folk inden for organisationen fører.« Ahmed Fadil, der er 23 år og læser fysik på Danmarks Tekniske Universitet, hører selv blandt de unge muslimer i vesten, og er mødt op til konferencen for at høre HT argumentere for deres sag. »Jeg er enig i deres kerneholdninger, idet mange af de store islamiske lærde fra tidligere i historien, hvis status anerkendes af langt størstedelen af muslimer i dag, faktisk har haft samme standpunkter,« siger han. »Det virker lidt usagligt, at en muslim skal tage afstand fra de standpunkter, som HT har, for de udleder deres holdninger fra autentiske islamiske tekster. Derfor er det også lidt svært som muslim at tage afstand fra HT uden at modstride den islamiske filosofi.«

FOTO | GLOBALKHILAFAH.COM

Den 3. oktober afholdt den skandinaviske gren af Hizb ut-Tahrir deres årlige konference i Bella Centeret i København. Konferencen omhandlede emner som 'Identitet og loyalitet', 'Forholdet til ikke-muslimer', 'Den muslimske kvinde som rollemodel' og 'Arbejdet for Khilafat fra Vesten'.

Folkekirken i en ny tid

Flere og flere forældre i København fravælger at lade deres børn døbe, men de forbliver selv medlem af Folkekirken. Det har fået domprovst Anders Gadegård til at være mere opsøgende i sit præstearbejde, hvorfor han har valgt personligt at overlevere fødselsattesten til de nybagte forældre for herved at tale om dåb med dem.

ORD | EVA ELISABETH HOUTH NIELSEN

I København fravælger flere forældre at lade deres børn døbe. Anders Gadegaard, der er domprovst ved Vor frue Kirke i København, har derfor valgt personligt at overbringe fødselsattesten og bruge lejligheden til at tale om muligheden for barnedåb. Dette skabte i begyndelsen af oktober meget røre i pressen og flere aviser havde overskrifter som 'Præster stemmer dørklokker'.

DELTE MENINGER

Der har været forskellige reaktioner på Anders Gadegaards nye strategi. Per Bucholdt Andreasen, som er formand for præsteforeningen, har budt ideen velkommen. Til Jyllands-Posten siger han: »Folkekirken som institution kan virke som en mastodont, og så er det vigtigt, at vi får knyttet personlige relationer.« Derimod er vandene delte blandt biskopperne. Kjeld Holm, som biskop i Århus Stift, mener, at en opsøgende strategi som Anders Gadegaards kan være direkte skadelig for Folkekirken. Anders Gadegaard, der også tidligere har praktiseret hjemmebesøg hos nye forældre, har ikke selv oplevet, at hans strategi skulle have skræmt nogen væk, siger han til DR: »Jeg var ikke en eneste gang ude for, at nogen helst ville være fri for mit besøg og hellere have fødselsattesten ind ad brevsprækken.« Han pointerer overfor Jyllands-Posten, at han ser rigelig grund til at være mere opsøgende i sit præstearbejde: »Jeg synes, at der er alt for mange forældre, der ikke får deres børn døbt, og man kan jo godt undre sig over, hvorfor man er medlem af Folkekirken og ikke får sit barn døbt. Jeg tror ganske enkelt, at det kan skyldes, at man ikke får tænkt over det, og der vil jeg gerne bidrage til, at man får overvejet, om man ikke bør vælge barnedåben,« og han tilføjer: »Traditionelt har vi ventet på, at vores medlemmer selv møder frem og melder deres børn til dåb, men Folkekirken skal blive bedre til selv at skabe kontakt.«

NYE TIDER

Marie Vejrup Nielsen, som er adjunkt ved religionsvidenskab i Aarhus og i sin forskning har arbejdet indgående med Folkekirken og dens udvikling, vurderer Anders Gadegaards strategi således: »Hans initiativ kan ses som en reaktion på en samfundsforandring, derfor begynder Folkekirken at opføre sig mere som de andre trossamfund ved at styrke sit brand, have mere personlig kontakt og benytte sig af kommunikationsstrategier. Mere mission kunne man sige.« Marie Vejrup Nielsen mener, at det danske samfund er under store sociologiske og samfundsmæssige forandringer, der nu begynder at stille spørgsmål til Folkekirken. Hun påpeger blandt andet spændingsflader mellem provins og hovedstad: Hvor man i København ser en meget stor stigning i antallet af forældre, der ikke lader deres børn døbe, ser det anderledes ud i andre dele af landet. Derfor understreger hun, at man skal gøre sig det klart, at Anders Gadegaards strategi skal ses som en reaktion på forholdene i lige netop København.

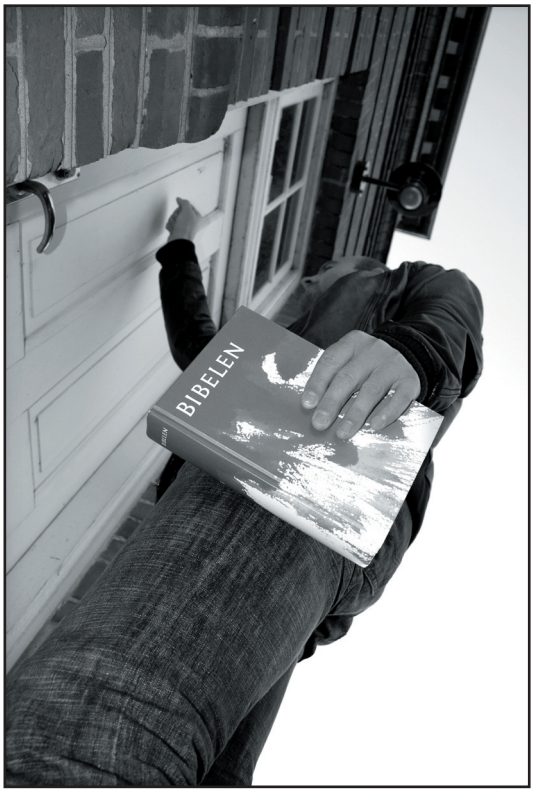

FOTO | ALICE HELDING LAURSEN

Ding dong! I København har domprovst Anders Gadegård benyttet sig en mere opsøgende strategi overfor nybagte forældre.

FOLKEKIRKE

Marie Vejrup Nielsen mener også, at forskellige opfattelser af, hvad Folkekirken er, spiller ind, når man tager stilling til de nye tiltag. Hun påpeger, at de, der betragter Folkekirken udelukkende som en bred ramme for danskernes kulturelt-religiøse tilhørsforhold til kirken, ofte vil være forargede over opsøgende præstearbejde. Der vil også være mange, der af teologiske årsager vil mene, at præsten ikke skal indtage en så opsøgende rolle over for medlemmerne. Hvis man derimod ser Folkekirken som en bekendelsesbundet tro, der stiller bestemte krav til ens adfærd, for eksempel at man bør døbe sine børn, når man selv er døbt, vil Anders Gadegaards reaktion måske virke mere naturlig. Marie Vejrup Nielsen synes, at sagen er interessant, fordi den siger noget om Folkekirken i dag og måske også om, hvor den er på vej hen: »Det store spørgsmål, som man strides om i kirken, er, om det er nu, Folkekirken skal sætte ind for at rekruttere nye medlemmer. Eller om det lige nøjagtig er nu, den skal holde sig tilbage for at undgå at skræmme de medlemmer væk, man allerede har.«

100 års-jubilæum for P. G. Lindhardt

Om en måneds tid har en af de store teologiske skikkelser i Aarhus jubilæum. Den 12. december er nemlig 100-årsdagen for Poul Georg Lindhardts fødsel. P. G. Lindhardt er tidligere professor i kirkehistorie på Det Teologiske Fakultet ved Aarhus Universitet, og han satte blandt andet nye perspektiver på kristendommens forestillinger om det evige liv. Af den grund blev han både berømt og berygtet i den danske offentlighed i efterkrigstidens Danmark. I sit daglige virke som professor og præst høstede han stor anerkendelse både for sit arbejde med den danske kirkehistorie og sin prædikenvirksomhed.

ORD | HANS NØRKJÆR

P. G. Lindhardt voksede op på Fyn i et mildt indremissionsk hjem. Ingen af forældrene var akademikere, men den unge P. G. Lindhardt valgte at gå i latinskole og tage den direkte vej til Det Teologiske Fakultet i København. Han blev cand.theol. som 23-årig, og allerede som 31-årig blev han ansat som professor i kirkehistorie ved det dengang nyoprettede Teologiske Fakultet ved Aarhus Universitet. Første gang P. G. Lindhardt for alvor gjorde sig bemærket på den akademiske scene, var da han udgav bogen *Vækkelser og kirkelige retninger i Danmark* med tesen om, at folks tilslutning til det 19. århundredes store vækkelsesbevægelser Indre Mission eller Grundtvigianisme var bestemt af ydre samfundsforhold og ikke udtryk for Guds indgriben i menneskers liv.

»P. G. Lindhardt havde den grundopfattelse, at Guds finger ikke arbejder i historien. Mennesker er bare indlejret i forskellige historiske sammenhænge. Det er altså et historisk materialistisk syn på tro og religiøse grupperinger. Det kunne lyde marxistisk, men det var P. G. Lindhardt bestemt ikke,« fortæller Carsten Bach-Nielsen, der er lic.theol. og lektor i kirkehistorie på Det Teologiske Fakultet ved Aarhus Universitet. Jens Holger Schjørring, som er professor emeritus samme sted, stemmer i: »P. G. Lindhardt anvendte blot almindelige historiske metoder på kirkehistorien. Han indledte en kritisk bearbejdelse af den tradition, der havde præget Folkekirken fra grundloven og frem.«

UDPRÆGET DIALEKTIKER

Carsten Bach-Nielsen har i sit arbejde med P. G. Lindhardt og i sit personlige kendskab til ham fra sin egen studietid fået et ganske indgående kendskab både til kirkehistorikeren og mennesket P. G. Lindhardt: »Først og fremmest var P. G. Lindhardt en mand uden hang til religion forstået på den måde, at han talte imod vækkelseskristendom og al form for religiøst føleri. Han var fortaler for den almindelige sognepræst og sognemenighed og var udpræget dialektisk i sin teologiske tænkning.« P. G. Lindhardt havde den opfattelse, at enhver tale om Gud principielt var umulig. Dette kunne udpege P. G. Lindhardt som en tidehvervsk teolog. Tidehvervsk var han dog langt fra. »Selvom P. G. Lindhardt var udpræget dialektisk i sin teologiske tænkning, blev han aldrig en tilhænger af Tidehverv, som, han mente, alt for hurtigt blev et parti med for bastante holdninger,« fortæller Carsten Bach-Nielsen. »Tidehverv var nærmest endnu en vækkelse, der var alt for sikker i sin sag. Det syntes P. G. Lindhardt ikke om.«

EN ANDEN TID

Jens Holger Schjørring beskriver P. G. Lindhardt som professor af den gamle skole, hvilket betød, at de studerende ikke skulle forvente at blive holdt i hånden i hans undervisning: »Professorerne baserede på den tid hele deres virksomhed på, at studerende bedrev selvstudium.« Jens Holger Schjørring havde i flere sammenhænge et tæt samarbejde med P. G. Lindhardt i deres fælles tid på Aarhus Universitet. Han tilføjer: »Dengang var der et noget mere distanceret forhold mellem underviser og studerende, men når man, som jeg, havde P. G. Lindhardt som specialevejleder, så stod han til rådighed og var både tålmodig, åben og tillidsfuld. Han forstod at få den studerende til selv at fortælle løs.« Carsten Bach-Nielsen, der i sin studietid havde såkaldte 'øvelser' hos P. G. Lindhardt, lægger en anekdote til: »Når man havde øvelser hos P. G. Lindhardt, gjorde han sig det gerne behageligt ved at sidde med benene oppe i skuffen eller på bordet og talte ellers frit fra leveren. Dengang var man langt mere med inde i maskinrummet.« Desuden fortæller Carsten Bach-Nielsen, at P. G. Lindhardt bestemt ikke var den værste at gå til eksamen hos. »P. G. Lindhardt kunne nærmest eksaminere en dør til bestået. Han var rigtig god til at trække de rigtige svar ud af de studerende.« Dermed er det dog ikke sagt, at P. G. Lindhardt ikke kunne være hård og kontant. Til Jens Holger Schjørrings disputatsforsvar viste P. G. Lindhardt absolut ingen nåde. »Jeg fik virkelig ørerne i maskinen. Det var en barsk omgang,« fortæller Jens Holger Schjørring:

FOTO | UNIVERSITETSHISTORISK UDVALGS ARKIV

»P. G. Lindhardt var professor af den gamle skole, så de studerende skulle ikke forvente at blive holdt i hånden i hans undervisning,« fortæller Jens Holger Schjørring til FigenBladet.

»Synspunktet var, at bedømmerne skulle påpege svagheder og styrker for, når afhandlingen først var antaget, betød det også, at den kunne bære kritik. Det lå i spillets regler, at der skulle opponeres kritisk og uden nåde, og sådan gennemførte P. G. Lindhardt det. Ved slutningen af sin opposition komplimenterede han så og gratulerede mig.« Carsten Bach-Nielsen supplerer: »P. G. Lindhardt ålede virkelig Jens Holger Schjørring igennem, men det var med et stort glimt i øjet.«

»P. G. Lindhardt var som specialevejleder både tålmodig, åben og tillidsfuld,« fortæller Jens Holger Schjørring. Her ses P. G. Lindhardt lykønske Jørgen K. Bukdahl for sin kandidateksamen på teologi.

SOM PRÆSTEN PRÆDIKER

P. G. Lindhardt udgav en række prædikensamlinger, og hans prædikenstil har dannet skole blandt eftertidens præster.
»P. G. Lindhardt var i det hele taget kendt som prædikant. Kirken var fuld, når han prædikede, og han var desuden meget aflyttet som prædikant i radioen,« fortæller Jens Holger Schjørring og tilføjer: »P. G. Lindhardt kom til at stå for en troværdig, usentimental forkyndelse, der var et alternativ til den forkyndelse, der udsprang af de konservative vækkelsesbevægelser.« Carsten Bach Nielsen tilføjer: »Da P. G. Lindhardt levede, var han simpelthen Mr. Teologi i Aarhus. Hele det bedre borgerskab og alle hans studerende samledes i kirken, når han prædikede.«
Af de fire såkaldt store Aarhusteologer er det dog ikke almindeligvis P. G. Lindhardt, der bliver nævnt som den første og største. Carsten Bach-Nielsen har et bud på, hvorfor P. G. Lindhardt i dag ikke huskes bedre: »Det skyldes primært hans dialektiske stil, når han hele tiden trækker tæppet væk under sig selv ved at sige, at enhver tale om Gud er umulig. Med moderne øjne virker hans prædikener nok noget destruktive, fordi P. G. Lindhardt langt hen ad vejen fik succes med sin kritik. Både kritikken af det evige liv, som nåede bredt ud i offentligheden, og de mere akademisk snævre kritikker har haft betydning for eftertiden. Den generelle fromhedskultur, han talte ind i og kritiserede, er væk i dag.« Inden for murene på Det Teologiske Fakultet i Aarhus er og bliver P. G. Lindhardt en af de store skikkelser, og derfor afholdes i december et jubilæumsseminar i forbindelse med 100-årsdagen, hvor forskellige vinkler på P. G. Lindhardts tænkning vil blive præsenteret. Fra FigenBladet skal også lyde et hip hip og et hurra

Den nye institutstruktur

ORD | JOHAN CHRISTIAN NORD

Den faglige udviklingsproces på Aarhus Universitet skrider fremad, og efter de nye fakulteter nu ligger fast, drejer det sig om fastlæggelsen af en ny institutstruktur på universitetet. Ifølge den oprindelige plan skulle en overordnet analysegruppe nedsat af rektoratet have offentliggjort en rapport den 28. oktober med anbefalinger til udformningen af institutstrukturen på det nye Kulturvidenskabelige Fakultet, der skulle sendes i høring inden en endelig vedtagelse. I denne analysegruppe har studieleder på teologi Peter Lodberg og afdelingsleder på religionsvidenskab og arabisk & islamstudier Anders Klostergaard Petersen indtil videre siddet som repræsentanter for Det Teologiske Fakultet.

THUNØ VED RORET

Den 28. oktober blev det imidlertid klart, at de, der interesserer sig for institutternes fremtidige sammensætning på kulturvidenskab, kommer til at vente lidt længere på at se analysegruppens anbefalinger. På dagen blev det meddelt at den kommende dekan for Det Kulturvidenskabelige Fakultet Mette Thunø, der egentlig først tiltræder som dekan den 1. januar 2011, nu alligevel er blevet overdraget ledelsen for den faglige udviklingsproces på Det Humanistiske Fakultet, Danmarks Pædagogiske Universitetsskole og Teologisk Fakultet. Således bliver hun også den ansvarlige for det pågående analysearbejde. Mette Thunø har meldt ud, at der er behov for længere tid, inden indstillingen kan udfærdiges, og at det i løbet af november er hendes hensigt at besøge de tre institutioner og i denne forbindelse at få inddraget flere medarbejdere blandt andet fra de akademiske råd og studerende.

FOTO | ANNE TRAP LIND

Riis afleverer førertrøjen

Ni år er gået, siden Carsten Riis for første gang satte sig ved styret som dekan ved Det Teologiske Fakultet i Aarhus. Den endelige slutspurt er sat ind, og til februar 2011 udløber hans kontrakt, og hans stilling som dekan ophører. FigenBladet har mødt Carsten Riis til en snak om fingeraftryk og bedrifter, samt nye udfordringer som skal overvindes.

ORD | SIGNE DOLLERUP

Carsten Riis blev i 1988 kandidat fra Aarhus Universitet i Religion og Etnografi. I 2002 efter en del år som studieleder og lektor ved Det Teologiske Fakultet i Aarhus stillede han op til valg som dekan ved fakultetet og løb med posten. »På det tidspunkt var den gamle universitetslov gældende, hvor ledelsen blev valgt af fakultetets medarbejdere,« fortæller Carsten Riis og fortsætter: »I 2003 kom så den nye universitetslov, som har ændret ledelsesforholdene, så det ikke længere er undervisere, studerende og administrative medarbejdere, der vælger deres ledelse, men derimod er det rektor, som ansætter,« fortæller han. Ni år er nu gået siden Carsten Riis for første gang blev holdkaptajn og tog førertrøjen på. »Det er en periode, der er ved at slutte nu,« siger Carsten Riis.

»Det har været et fantastisk job at være dekan og være omgivet af unge mennesker med liv, mod og energi på at studere.«

MÅL OG BEDRIFTER

Da Carsten Riis i 2002 trådte ind på fakultetet som nyudklækket dekan, var det blandt andet med store ambitioner om at lave et rigtig godt studiemiljø for de studerende og medarbejderne på fakultetet. »Biblioteket var dengang indrettet sådan, at man skulle være fuldstændig stille, og der var kun individuelle læsepladser,« fortæller Carsten Riis og fortsætter: »Jeg besluttede hurtigt, at biblioteket skulle omorganiseres, så vi fik gruppearbejdspladserne og trådløs internetadgang, det fandtes ikke i 2002.« Kronen på værket i udviklingen af Det Teologiske Fakultets studiemiljø er ifølge Carsten Riis den nye café: »Før i tiden havde jeg fornemmelsen af at gå ind i det gamle kommunistiske Østeuropa, når jeg trådte ind på det tidligere bibliotekstorv.« Carsten Riis har således været optaget af nødvendigheden af et godt studiemiljø og mener, det er vigtigt, at der er nogle gode ydre rammer, hvor de studerende kan socialisere. »Jeg kan ikke tvinge gode kammerater frem, men jeg kan give de ydre rammer og så håbe på, at de studerende er gode til at fylde dem ud og opbygge kammeratskaber, som også er en del af den store dannelsesproces, det er at tage en uddannelse.« Carsten Riis mener således at have fået realiseret mange af sine ambitioner, hvad studiemiljøet angår. Det gode studiemiljø er dog blot et af mange fingeraftryk, som han mener at have sat i sin periode som dekan. »Det var min beslutning i 2006 at indføre uddannelsen for arabisk og islamstudier, hvilket er en stor succes i kraft af, at vi har ramt et behov,« fortæller Carsten Riis. »Vi har fået et meget mere sammensat fakultet,« siger han og tilføjer: »Det er godt, at vi ikke ligner hinanden alle sammen som tidligere, hvor det kun var religionsvidenskab og teologi på fakultetet. Nu har vi et mere vibrerende miljø af mennesker med forskellige spændende fagdiscipliner.«

FLERE MED PÅ HOLDET

Der har ifølge Carsten Riis været mange udfordringer i årene som dekan, men den helt store udfordring var at skabe en ny sammenhæng mellem de forskellige uddannelser i forbindelse med de store udvidelser i 2007, hvor Aarhus Universitet øgede fra fem fakulteter til ni. »Som dekan er man en del af hele universitetsledelsen, og jeg har derfor taget del i de større omstruktureringer, der har været på universitetet,« siger Carsten Riis. I 2007 hvor blandt andet Handelshøjskolen fusionerede med Aarhus Universitet, bestod den store udfordring for Carsten Riis primært i at skulle skabe et samarbejde uddannelserne imellem. Ifølge Carsten Riis er fusionerne i 2007 dem, som har ført frem til den forestående faglige udvik-

lingsproces, hvor Aarhus Universitet er blevet reduceret fra ni fakulteter til fire. »Vi blev et kæmpemæssigt universitet gennem fusionerne, og derfor er vi nødt til at overveje, om vi er rigtig organiseret,« siger han. Med snuden rettet mod Aarhus Faculty of Arts mener Carsten Riis, at Det Teologiske Fakultet er på vej ind i en ny konstruktion, som giver mulighed for at demonstrere, at fakultetet aldrig har været bange for at samarbejde hverken på forskning eller uddannelsesmæssig plan. »Uddannelserne teologi, religionsvidenskab og arabisk- & islamstudier har hver især mange berøringsflader med andre studier, derfor er tanken bag fusionerne også, at muligheden for at kombinere uddannelser skal være bedre,« siger han. I forhold til den faglige udviklingsproces er det ifølge Carsten Riis vigtigt, at vi som fakultet husker på vores faglige værd, men at vi samtidig også har blik for, hvad andre fagdiscipliner kan tilbyde os: »I stedet for at stille os op foran det store tog, der kommer imod os, så skal vi hoppe på det og se, hvad det kan give af nye muligheder, for ellers bliver vi kørt ned,« siger Carsten Riis om den udfordring fakultetet står overfor. Det ligger også fint i tråd med det gode råd, som han vil give til den kommende dekan for Aarhus Faculty of Arts: »Sæt ambitionerne højt og stå lidt på tæer, for vi er vant til at have et højt ambitionsniveau.«

DEN NYE RUTE

Selvom Carsten Riis har været med under hele omstruktureringen, er han ikke ærgerlig over ikke at skulle følge med Det Teologiske Fakultetet ind i det nye kulturvidenskabelige felt. »Ting har sin tid, og ni år som dekan er også en hel del,« siger Carsten Riis. Hvad han skal nu, ved han ikke, men arbejdet med universitets udvikling vil han stadig gerne, selvom ruten endnu ikke ligger klar. Arbejdsløs bliver han nok heller ikke, da han med sikkerhed har en stilling som lektor i kristendommens historie. Godt nok har dekanen afleveret førertrøjen for denne gang, men hvilke bjerge der nu skal bestiges, det vil blot tiden vise.

FOTO | ALICE HELDING LAURSEN

»Det Teologiske Fakultet er et meget flittigt og aktivt sted, hvor der sker mange ting. Jeg var selv i sin tid med til at skabe FigenBladet,« siger dekan Carsten Riis, der ser tilbage på sin tid som dekan. Hans kontrakt udløber til februar 2011, hvor hans stilling som dekan ophører.

INFORMATION

Forårsseminar for teologistuderende i Luther-Akademie Sondershausen-Ratzeburg

"Kaldet til frihed"
Forårsseminar om Melanchthons Loci communes (1521)
læst som et grundkursus i reformatorisk teologi

27. februar – 3. marts i Ratzeburg, Tyskland.

Som bekendt har Luther – bortset fra katekismerne – ikke skrevet nogen samlet teologisk fremstilling. Den klassiske lærebog fra reformationen i Wittenberg er derfor Melanchthons Loci communes, som han skrev den første udgave af allerede i 1521, kun 24 år gammel. Heri gennemgås kristendommens indhold ud fra en række hovedbegreber hentet hos Paulus. Sproget er overraskende klart og præcist – Melanchhtons ry som renæssancehumanist og pædagog fornægter sig ikke. Samtidig forsøger Melanchthon at knytte sine begreber til erfaringen. Det betyder, at teologi for ham bliver en hjertesag i mere end en forstand. I hjertet erfarer mennesket sig ufrit, og i hjertet erfarer mennesket befrielsen. Spørgsmålet er nu hvilken frihed, Melanchthon mener? Man behøver kun kaste et blik på den verserende debat om Luther i dagspressen for at konstatere, at spørgsmålet om reformationens frihedsbegreb stadig er aktuelt.

OM LUTHER-AKADEMIET
Hvert forår arrangerer Luther-Akademiet med hovedsæde i den idylliske by Ratzeburg et seminar rettet mod teologistuderende og yngre præster, der gerne vil holde studierne ved lige. Luther-Akademiet har som sit formål at befordre den akademiske diskussion om luthersk teologi mellem universitet og kirke og mellem Tyskland og Skandinavien. Da Ratzeburg kun ligger to timer fra den danske grænse, har man altså som teologistuderende muligheden for at bogstaveligt alt nærliggende mulighed for at opleve lidt "international atmosfære". Samtidig er Ratzeburg en meget smuk by, der bestemt er et besøg værd.

ARBEJDSFORM
Seminaret foregår som foredrag og fælles tekstlæsning. Seminarledere er Prof. Oswald Bayer, Prof. Athina Lexutt og Prof. Johannes von Lüpke. Det kan være en fordel at have læst teksten på forhånd (Melanchthons Loci communes findes i en dansk oversættelse. På seminaret anvendes Pöhlmanns udgaver fra Gütersloher Verlagshaus). Hovedsproget er tysk, men engelsk kan benyttes.

Mere information om tekstudgaver, pris og andre praktiske oplysninger kan findes på www.luther-akademie.de, hvor også tilmelding vil kunne foregå. Interesserede er også velkommen til at kontakte Lektor Bo Kristian Holm, bh@teo.au.dk.

PH.D.-PRÆSENTATION

Apologetiske træk ved kristen-arabisk litteratur fra den Abbasidiske periode

Som konsekvens af de muslimske erobringer i 600- og 700-tallet kom mange kristne under muslimsk overherredømme. Fra tiden omkring den abbasidiske 'revolution' (ca. 750) og fremefter findes der tekster, som er skrevet af kristne på arabisk. Dette tekstkorpus har imidlertid kun i begrænset omfang været behandlet i den moderne sekundærlitteratur. Ved at analysere dette tekstkorpus er det ph.d.-projektets formål, at øge vores historiske forståelse af forholdet mellem kristne og muslimer såvel som at bidrage til udviklingen af teoridannelser, der ligger i spændingsfeltet mellem apologetik og identitetsformationer.

Mere specifikt vil ph.d.-projektet behandle spørgsmålet om, hvordan kristne, der levede under muslimsk overherredømme i den Abbasidiske periode (750-1258), præsenterede og forsvarede kristendommen. Ideen er at sammenligne de kristen-arabiske tekster fra perioden med henblik på de apologetiske træk, teksterne måtte indeholde. Herved vil det blive diskuteret hvorvidt disse tekster a) havde som formål at påvirke de muslimske herskere eller den muslimske kultur, b) gav sine kristne læsere strategier til at komme overens med deres muslimske herskere eller den muslimske kultur, c) er udtryk for, at nye kristne identiteter blev skabt under det muslimske overherredømme.

Metodisk og teoretisk vil ph.d-projektet kombinere litteraturkritik og teorier om, hvordan identiteter formes. Herved trækker Ph.d.-projektet på det, der, i de seneste år, har været det dominerende perspektiv på apologetiske tekster fra den antikke, græsk-romerske verden. Selvom tekster fra den antikke, græsk-romerske verden adskiller sig fra den arabiske verden i den abbasidiske periode, hvad angår tid og sted, har teksterne meget til fælles. I begge tilfælde blev teksterne formuleret i et multikulturelt miljø, og blev formuleret til forsvar for eller til fordel for en religion i en situation, hvor forfatterens religion var en anden end den herskende magts religion.

Søren Søndergaard Jensen, ph.d.-studerende

Disputatsforsvar, Det Teologiske Fakultet, Aarhus Universitet

Fredag den 10. december 2010, kl. 10.00 forsvarer lektor, ph.d. Lars Albinus sin doktorafhandling »Religion, magt og kommunikation. Filosofiske overvejelser over religionens betydning i moderniteten, set i krydsfeltet mellem Foucault og Habermas« for den teologiske doktorgrad.

Forsvaret finder sted i Auditorium 1 på Det Teologiske Fakultet, Tåsingegade 3, 8000 Århus C.
Opponenter ex auditorio kan melde sig til dekanen før forsvaret eller ved selve forsvarshandlingens begyndelse.

Grundtvig Centeret holder frokostmøde for alle interesserede

Grundtvig Centeret indbyder til to frokostmøder i efterårssemesteret 2010, hvor der er mulighed for alle interesserede at deltage og måske blive klogere på en af den danske histories store skikkelser og få et dybere indblik i centerets arbejde. Der vil være et kort oplæg efterfulgt af diskussion.

Tirsdag den 16. november 2010: Jette Bendixen Rønkilde: Grundtvig som praktisk teolog.

Tirsdag den 14. december 2010: Synnøve Sakura Heggem: Lesning af "Det kimer nu til julefest".

Begge dage er det fra klokken 12 til 13 og foregår i lokale 440, bygn. 1443

Læseplads på Biblioteket

Per 1. februar 2011 fordeles læsepladserne på Biblioteket.
Pladserne tildeles for perioden 1. februar – 30. juli.
Alle studerende i teologi, religionsvidenskab og arabisk kan søge om en læseplads på Biblioteket, men speciale- og kandidatstuderende har fortrinsret.
Bachelorstuderende vil som udgangspunkt blive tilbudt dele-pladser.

Ansøgningsfristen er den **15. januar 2011**.
Nærmere oplysninger og ansøgningsskema fås på:
http://www.teo.au.dk/bib/praktiske/studerende/laesepladser eller hos biblioteksvagten.

Plads på specialekontor

Pr. 1. februar 2011 fordeles et antal ledige pladser på Fakultetets specialekontorer.
Pladserne tildeles normalt for perioden 1. februar – 30. juli, men kan også søges for en anden periode af seks måneders varighed.

Ansøgningsfristen er den **15. januar 2011**.
Nærmere oplysninger og ansøgningsskema fås på:
http://www.teo.au.dk/bib/praktiske/studerende/laesepladser eller på Biblioteket

Teoltryk holder udsalg!

Tilbud på specialer og emnekredse

Kig forbi caféområdet mandag den 15. til torsdag den 18. november
Fra kl. 12.00 til 12.30

- kom og køb før din næste!

PH.D.-FORSVAR - TEOLOGI

EUGNOSTOS THE BLESSED
AN EXEGETICAL ANALYSIS AND INTERPRETATION OF THE
COPTIC VERSION IN NAG HAMMADI CODEX III,3
v/ cand.theol. René Falkenberg

Tirsdag den 30. november kl. 13.15-16.15
Auditorium 3, Bygning 1441, Det Teologiske Fakultet

Leder af forsvarshandlingen:
Prodekan Troels Nørager, Det Teologiske Fakultet

Bedømmelsesudvalg:
Lektor Jan Dochhorn, Afd. for Gammel og Ny Testamente, Det Teologiske Fakultet, Aarhus Universitet (formand)
Professor Anne Pasquier, Faculté théologique, Laval Université, Quebec, Canada
Professor Antti Marjanen, Dept. of Biblical Studies, Helsinki Universitet, Finland

Vejleder:
Professor Eve-Marie Becker, Det Teologiske Fakultet, Aarhus Universitet

ENDETID OG OFFER:
ESKATOLOGISKE OG OFFERTERMINOLOGISKE ELEMENTER
I DET 2. ÅRHUNDREDES NADVER- OG DÅBSFORESTILLINGER
v/ cand.theol. Robert Bonde Nielsen Hansen

Fredag den 26. november kl. 13.15-16.15
Auditorium 2, Bygning 1441,Det Teologiske Fakultet

Leder af forsvarshandlingen:
Prodekan Troels Nørager, Det Teologiske Fakultet

Bedømmelsesudvalg:
Lektor Jan Dochhorn, Det Teologiske Fakultet, Aarhus Universitet (formand)
Professor, Dr. Holger Hammerich, Universität Hamburg, Tyskland
Professor Samuel Rubenson, Lund Universitet, Sverige

Vejleder:
Lektor Nils Arne Pedersen, Det Teologiske Fakultet, Aarhus Universitet

PH.D.-FORSVAR - RELIGIONSVIDENSKAB

FILOSOFI MED BØRN:
TEORETISK GRUNDLAG OG RELIGIONSDIDAKTISK POTENTIALE
v/ cand.pæd. Henrik Vestergaard Jørgensen

Fredag den 14. januar kl. 13.15-16.15
Auditorium 2, Bygning 1441, Det Teologiske Fakultet

Leder af forsvarshandlingen:
Prodekan Troels Nørager, Det Teologiske Fakultet

Bedømmelsesudvalg:
Lektor Vagn Andersen, Afd. for Religionsvidenskab, Det Teologiske Fakultet, Aarhus Universitet (formand)
Lektor Joakim Garff, Søren Kierkegaard Forskningscenteret
Professor Søren Harnow, Institut for Filosofi, Pædagogik og Religonsstudier, Syddansk Universitet

Vejleder:
Adjungeret professor Eberhard Harbsmeier, Det Teologiske Fakultet, Aarhus Universitet

Endnu et skridt mod monokultur

Det er ikke nok at kæmpe mod terrorister og islamister. Også islam som religion skal bekæmpes, mener formand for Dansk Folkeparti Pia Kjærsgaard. Det afspejler sig i den netop vedtagede finanslov for 2011, hvor Dansk Folkeparti sammen med regeringen fik flertal for en stramning af udlændingeloven. Det vil ramme mange af de muslimer, som Pia Kjærsgaard nu åbent erkender, at hun vil bekæmpe.

Det forlig, som er kommet ud af næste års finanslov, er ikke kun en forhøjelse af aldersgrænsen men langt mere yderligtgående. Den netop vedtagede lov betegnes af Dansk Folkeparti som den strammeste udlændingelov i Europa. Peter Skaarup, Dansk Folkepartis udlændingeordfører, udtaler tilfreds til Berlingske Tidende, at han ikke kan komme i tanker om et eneste land, hvor det er sværere at blive bragt sammen med sin familie. Sammenføring af familier er ikke længere et spørgsmål om retten til at være sammen med ægtefælle og børn, men om det kan betale sig - for det danske samfund. Om den udenlandske bedre halvdel er en god 'handel' for Danmark. Derfor skal den såkaldte 24-års-regel nu suppleres med et pointsystem, som ansøgere om familiesammenføring fremover skal underkastes.

Det ser ud til, at Dansk Folkepartis længsel efter dansk monokultur og Venstres ønske om at øge dansk konkurrencekompetence er gået op i en højere enhed. Prisen for det er et afkald på almene frihedsrettigheder. Det er en høj pris, men virkeligheden er, at det er en pris, som både flertallet i befolkningen og i Folketinget åbenbart er klar til at betale.

- Sara Jul Jacobsen

Nye tider

En tid rinder snart ud. Aarhus Universitets store og meget ambitiøse faglige forandringsproces ændrer antallet af fakulteter fra ni til fire. Det Teologiske Fakultet indgår fra årsskiftet i et helt nyt kulturvidenskabeligt fakultet sammen med Det Humanistiske Fakultet og Danmarks Pædagogiske Universitetsskole. En ny fakultetsledelse med dekan Mette Thunø i spidsen tager over og helt nye institutter skal dannes, men alt det tilhører endnu fremtiden.

FOTO | LARS SALOMONSEN

Et vagtskifte står altså for døren, og det er tid til at gøre status. Jeg synes, at det er et rigtig godt og fagligt solidt teologisk fakultet, vi bringer ind i den nye kulturvidenskabelige sammenhæng. Aarhus Universitet vil i fremtiden sætte fokus på tværfaglighed i forskningen og fleksibilitet i uddannelserne. Det er allerede vores hverdag, så sammen med flere kan det kun blive endnu bedre.

Det er en daglig glæde at opleve, hvordan Det Teologiske Fakultet er præget af alle tænkelige aktiviteter fra undervisning, læsegrupper, forskning, konferencer, fordybelse, debatter – til fredagsbar. Jeg oplever en frugtbar og velfungerende ramme om dannelse og uddannelse. Og jeg ved fra censorer og aftagere som fx rektorer og biskopper, at der kommer gode resultater ud af de kræfter, som studerende og ansatte dag efter dag lægger i uddannelse og forskning.

Internationalisering og akademisk standard fra bachelor- til ph.d.- og forskerniveau kan vi være stolte af. Verden er stor, og vi klarer os kun i den ved at være på omgangshøjde. Det er min klare vurdering, at vi med niveauet for forskning og nytænkning placerer os blandt de bedste af de bedste. Bliv ved med det, for kun det sikrer et akademisk miljø i fremtiden.

Siden begyndelsen af 2002 har jeg sammen med prodekan Troels Nørager haft ansvaret for fakultetet. Det har været et virkeligt spændende sted at arbejde. Her investerer engagerede og dygtige mennesker fra administrationen til forskere og studerende så megen energi, at det er en fornøjelse. Det kan man kun blive fornøjet af, og jeg vil gerne sige tak for ni gode år.

Religion i Thy

- Fakultetsekskursion til det 'eksotiske' Thy satte både fag, forskning og formidling på dagsordenen.

FOTO | THY-EKSPEDITIONEN

Thy-ekspeditionen bestod af 16 studerende og tre forskere med mod på at tage livtag med det religiøse landskab i Thy.

AF PH.D. RENÉ DYBDAL

Stoppet med bagage, optageudstyr, kameraer, printere, laptops, proviant, 16 studerende, tre forskere og meget, meget mere forlod en konvoj af biler søndag den 24. oktober parkeringspladsen på Det Teologiske Fakultet. Forud var gået et halvt semesters forberedelse på valgfaget 'Religion i Thy'. Foran os ventede ikke bare en uges ophold på Langbjerggaard Lejrskole syd for Vilsund men også et væld af møder med religiøse repræsentanter samt deltagelse i religiøse aktiviteter. Ugen efter afgang var ekspeditionen atter tilbage i Aarhus. Trætte, men fulde af oplevelser fra en intens uge i det nordjyske. Udover interviews med blandt andet folkekirkepræster, repræsentanter fra Indre Mission, Baptistkirken, Den Katolske Kirke, områdets thailandske buddhister og Thylejren blev der også interviewet folk på værtshuse, fiskere om overtro, unge ateister, alternative behandlere, 'kloge koner', folk der ser spøgelser og mange, mange flere. I løbet af ugen blev ekspeditionens oplevelser formidlet på ekspeditionsbloggen: teoithy.wordpress.com. Her følger uddrag fra et par af beretningerne:

'DEN RUMMELIGE KIRKE' PÅ NORDVESTJYSK

(Mandag den 25. oktober)

Ekspeditionens første dag lagde ud med et tæt program fra tidlig morgen. Ved aftenens statusmøde havde holdet af studerende interviewet mere end hver fjerde af Thys folkekirkepræster. Selvom ekspeditionen endnu kun havde oplevet en snert af duften i Thy, viste de første interviews allerede, at temaer, som diskuteres, og i visse tilfælde splitter præster andre steder i landet, også gør det i Thy. Således er der også her både talere for og imod temaer som adskillelse af stat og kirke, vielse og/eller velsignelse af homoseksuelle par med mere. 'Den rummelige kirke' finder vi således ikke kun i København, Aarhus og Odense men også i landets mere tyndtbefolkede områder. Hvad der dog synes at adskille kirkerne i Thy fra folkekirkerne i landets større provinsbyer er den enkelte præsts kendskab til sine sognebørn. »Skal du falde til i Thy som præst, skal du kende medlemmer og ikke mindst involvere dig i deres hverdag,« som en af præsterne udtrykte det. (René Dybdal)

EN BYBOS BERETNING FRA NORDVESTFRONTEN

(Torsdag den 28. oktober)

Ved afslutningen på ekspeditionens femte døgn var indtrykkene fra starten af ugen blevet klarere. Troen på Jesus og det glade budskab er stadig udbredte. Dog sætter det ikke en stopper for, at andre og mere eller mindre eksotiske grupper eller personer finder plads i landskabet. Det viste sig blandt andet denne torsdag, hvor vi tog ud for at møde personer, der ikke just knæler for Vorherres alter hver søndag. Overalt i det sydlige Thy afløser den ene gravhøj den anden som svampe på en våd græseng og minder os om den enorme handelsaktivitet, der engang var så kendetegnende for området. De gamle vikingegrave fik os hurtigt i stemning til vores interview med den

Den asatroende Mogens, som blev interviewet i en vindblæst campingvogn, er ikke aktivt udøvende asatroende, men han er stadig tiltalt af fortællingerne om de nordiske guder.

asa-troende Mogens. Udover, at vi måtte foretage interviewet i en vindblæst campingvogn, der til tider forstyrredes af forbigående traktorer, var Mogens en virkelig flink, rolig og rar mand, der gerne svarede på vores spørgsmål omkring hans tro, og den måde han udøver den på. Selvom Mogens ikke selv direkte er aktivt udøvende asatroende, forklarede han indgående, hvorfor han synes, at netop de nordiske guder og deres fortællinger tiltaler ham. Det er ikke så meget det religiøse aspekt, men mere historien og det kulturelle man finder i fortællingerne. Som en lille lommefilosofisk afslutning fortæller Mogens os, at alle de nordiske guder kun har ét personlighedstræk hver, og at dette ikke er tilfældet for mennesket. Derimod er mennesket en blanding af alle gudernes enkelte personlighedstræk. Derfor er Mogens overbevist om, at en polyteistisk tro er mere logisk og lettere at forholde sig til end en monoteistisk. Herefter siger vi tak for interviewet, og nærmest ceremonielt overrækker vi ham et visitkort, så han kan følge os på bloggen. Det slutter med et fast håndtryk og et tak-for-hjælpen dyt, da vi kører derfra. (Anders SM)

DROPSTOP, EN OPFINDELSE VERDEN HAR VENTET PÅ

(Lørdag den 30. oktober)

»Jeg tror, det var guds vilje, at jeg spildte.« En rødvinssjat på en hvid dug blev starten til en markant ændring af Brian Anton Vang Jensens liv. Brian er manden bag opfindelsen 'Dropstop'. Den runde skinnende sølvpapir-lignende skive, man forsyner sin vinflaske med, når man vil forhindre vindryp. »En opfindelse verden har ventet på,« mener Brian. 'Dropstop' blev da også hurtigt en stormende succes, der i dag eksporteres til over 30 lande og produceres i mere end 30.000.000 eksemplarer. I forbindelse med sin nye berømmelse blev Brian kontaktet af en journalist, der gerne ville have ham til at møde et par alternative behandlere, der tilsammen skulle sige noget om hans fremtid. En håndlæser, en astrolog og en tarotkortlæser gav deres bud på Brians fremtid. De var enige om, at Brian havde evner til at hjælpe syge. Brian selv var skeptisk. Det er derfor ikke af egen vilje, udtaler han, at han er nået til den erkendelse, han har i dag. Til at starte med følte han sig fremmed overfor de evner, der var blevet ham åbenbaret, og han gjorde intet for at undersøge dem nærmere. En dag ringede en landmandskone til ham, da de på gården havde problemer med den mælk, køerne producerede. Med røret i hånden så han pludseligt i et syn en mand gå rundt i stalden og give køerne dårligt foder. Over telefonen lykkedes det ham at sende den afdøde sjæl, som manden viste sig at være, 'over til den anden side'. Dermed var 'kanalen åben', og Brian Vang har siden da helliget sig opgaven at heale i 'Herrens lys'. Herren, som han ifølge egne oplevelser har vandret sammen med og lært af i tidernes morgen. (Astrid Tyrsted og Trine Bondo)

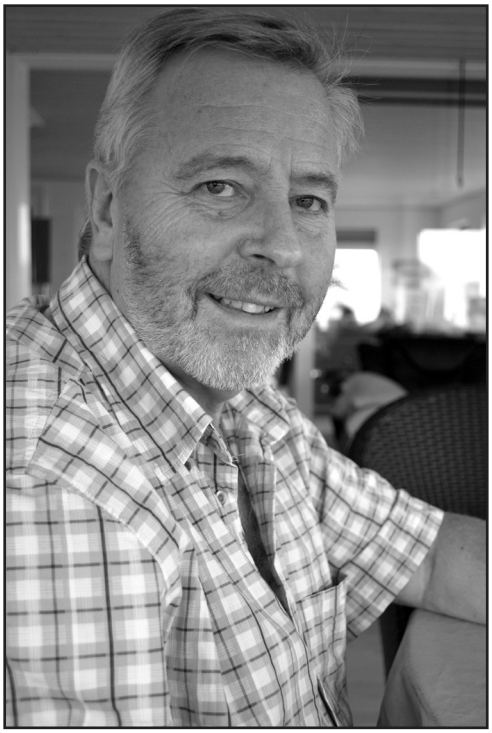

Brian Anton Vang Jensen er stenrig opfinder af 'dropstop' og nu alternativ behandler på deltid.

FRA INTERVIEW TIL MUSEUM

Ekspeditionen er igen tilbage i Aarhus. Indsamlet er lydoptagelser af tæt ved hundrede interviews og deltagerobservationer og kasser af bøger, cd'er og andet informationsmateriale fra grupperne, vi har besøgt. I månederne fremover venter materialet på at blive analyseret og bearbejdet af holdets forskere og studerende. De første rapporter ventes færdige til december, og i foråret er det hensigten, at materialet skal bearbejdes, så det kan indgå i Museet i Thy og Vester Hanherreds kommende udstillinger. Er sådanne ekspeditioner nødvendige, kan de bidrage til forskningen generelt, er de 'besværet' værd, og bør de gentages igen med hold af nye studerende? Frem for et forsøg på at give et fyldigt svar, der fremhæver såvel det faglige udbytte for de deltagende studerende som de økonomiske gevinster ved uddannelsernes medieeksponering og ikke mindst den mulige øgning af fastholdelsesprocent, vil jeg blot lade et citat fra Anders SM slå tonen an: »Efter endnu en spændende dags oplevelser er det tid til at vende den lånte Renault's snude mod syd og hjem til de bløde sofaer på lejrskolen, hvor mine kære medstuderende i mellemtiden har tryllet i køkkenet og står klar med bagte rodfrugter og udsøgt marineret kylling. Joh, det at være 'forsker' er sgu ikke helt ringe!«.

Læs flere beretninger på bloggen og find her links til de mange nyhedsartikler og radioudsendelser, som udkom om ekspeditionen i ugens løb.

Når det Ukendte gøres genkendeligt

Hvordan formår et litterært værk som Johannesevangeliet at gøre sin fortællings verden så virkelig, at læseren overbevises om, at fortællingens budskab indeholder vejen, sandheden og livet? Et overbevisende bud herpå finder man i* Recognizing the Stranger: Recognition Scenes in the Gospel of John *af Kasper Bro Larsen, som er ph.d. og lektor i Ny Testamente ved Aarhus Universitet.

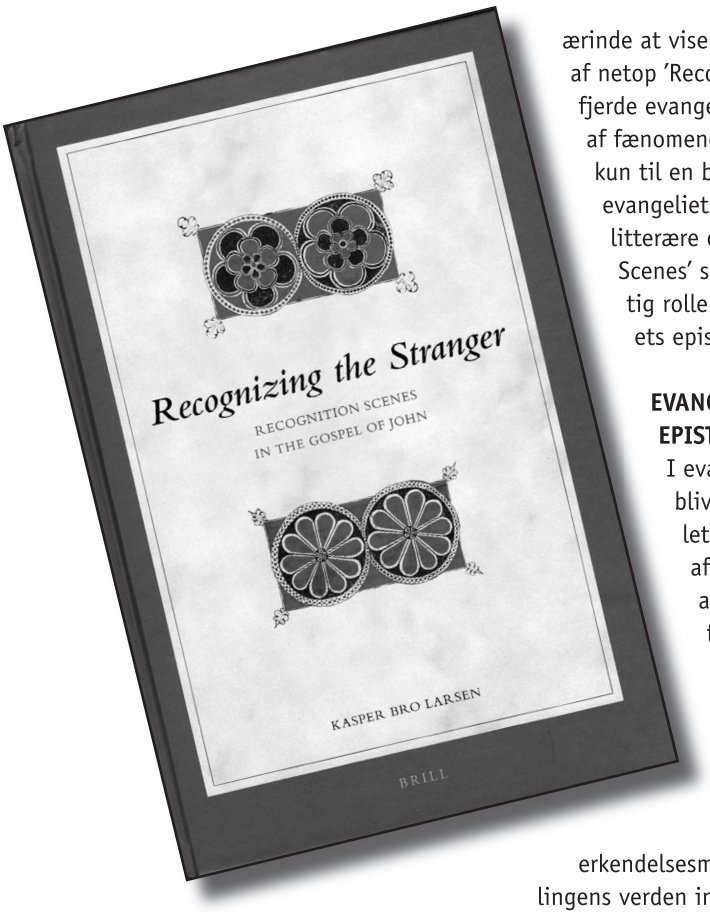

AF STUD.THEOL. HELLE BUNDGAARD LAURSEN

Antikkens historiefortællere i den græsk-romerske verden var fortrolige med maskeringens dramatiske virkning og skabte både spænding og forløsning for deres publikum med *Recognition Scenes* (avnagnwri,sij) som litterært virkemiddel. Fænomenet kendes for eksempel fra Homers Odysseus: Helten vender hjem i forklædning men genkendes alligevel lige i rette tid på hans specielle kendetegn – med andre ord heltens identitet erkendes af dem, som kender ham.

At denne type scene ligeledes var en del af den nytestamentlige fortælleverden, har efter Kasper Bro Larsens mening været overset i den moderne forskning, hvorfor han gør det til sit ærinde at vise den hyppige forekomst af netop 'Recognition Scenes' i det fjerde evangelium. En påvisning af fænomenet medvirker dog ikke kun til en bedre forståelse af evangeliet som et produkt af dets litterære omgivelse. 'Recognition Scenes' spiller ligeledes en vigtig rolle i forhold til evangeliets epistemologiske sigte.

EVANGELISTENS EPISTEMOLOGISKE SÅSÆD

I evangeliets kontekst bliver betydningspotentialet af ordet avnagnwri,sij afgørende. Mens der i anden antik litteratur fokuseres på, at den forklædte aktør genkendes som helten, skaber scenernes tilstedeværelse i Johannesevangeliet desuden en erkendelsesmæssig bro fra fortællingens verden ind i læserens: Ligesom personerne i fortællingen identificerer og erkender Jesus som Herren gennem hans maskerede guddommelige kendetegn, ledes også læseren mod en opnåelse af samme erkendelse. Kasper Bro Larsen påpeger, at forfatteren til det fjerde evangelium allerede fra begyndelsen sår den tilsigtede opfattelse af fortællingens hovedperson. I Jesus skal læseren genkende det guddommelige Ord, som var fra begyndelsen – med andre ord skal læseren selv opdage og gennem fortællingen erkende, at Ordet har forklædt sig i Jesu skikkelse. For evangeliets læser bliver det da uden betydning, om han/hun selv har set (i bogstaveligste forstand) det guddommeliges forklædning (Jesus), så længe han/hun indser, at Ordet er til stede i Jesus af Nazaret. Med anvendelsen af 'Recognition Scenes' muliggør Johannesevangeliet at genkende og erkende det ukendte.

OVERBEVISENDE (MESTER)VÆRK

Kasper Bro Larsens værk er langt mere nuanceret, velargumenteret og veltilrettelagt end nogen kort omtale kan gengive fyldestgørende. At han vandt guld for sin ph.d.-afhandling, som bogen er en revideret udgivelse af, synes ikke uden grund. Et solidt metodisk afsnit danner basis for hans videre påvisning og analyse af 'Recognition Scenes' i evangeliet, som inddeles i tre afsnit i overensstemmelse med fortællingens stigende spænding mod dens klimaks i evangeliets 20. kapitel. Med *Recognizing the Stranger* formår Kasper Bro Larsen med blandt andet et overdådigt udvalg af illustrerende figurer og gengivelser af fortællinger fra både evangeliet og anden antik litteratur at argumentere overbevisende for nødvendigheden af en større opmærksomhed på 'Recognition Scenes' i Johannesevangeliet og deres betydning for forståelsen af både evangelistens litterære miljø og hans tilsigtede budskab.

Recognizing the Stranger:
- Recognition Scenes in the Gospel of John,
Lektor, ph.d. Kasper Bro Larsen,
Brill, Leiden 2008,
265 sider,
755 kr.

Blodig religion og hellig krig

Buddhismen er i dag en 'cool religion'. Den forbindes med ikke-vold, meditation, selvudvikling, eksotiske tibetanere og ikke mindst Dalai Lamas smittende latter, når han toner frem på skærmen. Dette har ført til en bred opfattelse i Vesten af buddhismen som en religion, der aldrig har været involveret i krig. Denne mytedannelse vil en ny bogudgivelse gerne gøre op med.

AF SIMON MIKAEL FRIBORG

Det er nu ikke fordi, det er et splinternyt forskningsfelt, som bogen begiver sig ud i, og enhver historiker eller samtidsforsker i asiatiske anliggender vil da heller ikke blive overrasket over dele af bogens fakta. Alligevel er der en tendens indenfor faglitteraturen til ofte at udelade bestemte dele af buddhismens sider, hvilket giver nærværende udgivelse sin berettigelse.

BLODIGE BUDDHISTER OG RELIGIØSE BELØNNINGER

Buddhist Warfare, som er en antologi samlet af professorerne og religionsforskerne Michael Jerryson og Mark Juergensmeyer, kan nærmest beskrives som et overflødighedshorn af beretninger om buddhistisk krigsførelse og ikke-ikke-vold. Her møder vi buddhistiske sekter i åben krig med hinanden, dalai lamaer der invaderer nabolande, og munkesoldater marcherende side om side med deres krigsguder. Vi følger selvudråbte Maitreya-generaler på blodige millenaristiske krigskampagner i middelalderen og hører om terroraktioner i moderne undergrundsbaner. Vi lærer om krigsmartyrer og om soldaters religiøse belønninger i form af optjening af god karma, gode genfødsler, avancering af boddhisattva-stadier for hver fjende dræbt og mange andre lyksaligheder. Bogen omfatter de fleste historiske perioder, asiatiske lande og 'buddhismer' samtidig med, at bidragsyderne benytter sig af forskelligartede metoder og indgangsvinkler, hvilket netop er fordelen ved en antologi.

HVEM ER DE 'RIGTIGE BUDDHISTER'?

Siden nu både de ældre buddhistiske autoriteter fyldte deres hellige skrifter med formaningen om ikke at dræbe, og nutidens buddhister fylder sendetiden med selvsamme, kan buddhister, der fører krig, så i virkeligheden kaldes 'buddhister'? Antologien begiver sig da også ud i denne diskussion, men dens hovedopgave er stadig ikke at afgive en normativ dom over alternative tolkninger af de kanoniske forskrifter eller vurdere forskellige buddhisters handlinger. Hvis idealet var kravet, ville medlemstallet af de fleste religioner nok se en del anderledes ud. Som redaktørerne gør opmærksom på, er bogens fokus deskriptivt at berette om, hvad mennesker (modsat glansbilleder), der opererer inden for en buddhistisk terminologi, rent faktisk gør og har gjort ikke, hvad de måske reelt set bør gøre eller burde have gjort.

MYTEDANNELSE

Bogen er en introducerende og mangfoldig 'bevisførelse' over buddhisters krigeriske udfoldelse gennem tiden og frem til i dag. Dermed er den med redaktørernes ord en opfordring til religionsforskerne om, at de roligt kan inkludere buddhismen i fremtidige studier af fænomener som 'hellig krig'. Samtidig kan de konkrete eksempler vise sig som glimrende redskaber til eksempelvis undervisningslektioner om den levende buddhisme og dermed bidrage til et mere nuanceret syn. Hvorvidt den dog vil bidrage til at undergrave mytedannelsen generelt, er dog en del mere tvivlsomt. Der skal meget til før Dalai Lamas salgstal falder, og mediebranchens rød-gule lejesvende ophæver deres selvcensur. Dermed ikke sagt, at buddhismen ikke er Dalai Lama, ikke-vold og meditation, men *Buddhist Warfare* giver et bud på, hvad den også er.

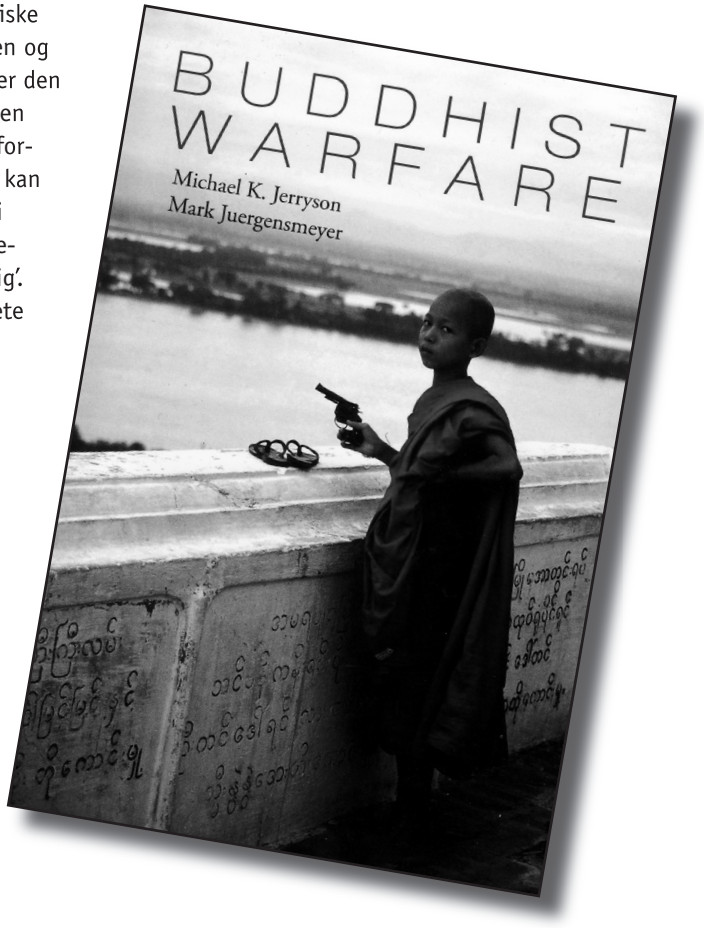

Buddhist Warfare,
Redigeret af Michael K. Jerryson og Mark Juergensmeyer,
Oxford University Press 2010,
272 sider,
164 kr.

Etik og krigsførelse

I begyndelsen af januar blev jeg ansat ved militæret i Sanitetskompagniet i Aalborg i en stilling som sergeant og ambulancegruppefører med henblik på at tage til Afghanistan med ISAF hold 10 og under denne mission at lave et teologisk feltprojekt om etik i krig. Opholdet hér i Afghanistan varer seks måneder, forud for hvilke syv måneder med uddannelse og træning er gået. Projektets varighed bliver dermed på i alt 13 måneder.

Her er jeg i 'arbejdstøjet' på vej ind i lejren efter en kort patrulje i Green Zone. Billedet er fra medio august, hvor dagtemperaturen nåede 65oC i solen.

AF JACOB BECH JOENSEN, STUD.THEOL.

Hærens forudsætning for at lade mig lave projektet er, at jeg først og fremmest er soldat, og derfor arbejder jeg efter en antropologisk metode kaldet 'participant observation', hvis fordel er, at den tillader en høj grad af subjektivitet, og jeg kan have mit projekt som en slags fritidsbeskæftigelse

MIN HVERDAG

Min gruppe er underlagt Charlie-kompagniet i Patrol Base Line (PBL), en linje dannet af fire baser over en to kilometers strækning gennem Green Zone i Helmand-provinsen seks kilometer øst-nordøst for byen Gereshk. Herfra overvåges og kontrolleres Talebans bevægelser til og fra Gereshk. Et arbejde som indebærer mange mindre operationer, som jeg ikke kommer nærmere ind på. Min gruppes opgave er at støtte dette arbejde og træde til ved sårede eller døde enten stationært i PBL eller ude på patruljer i Green Zone, hvilket vi gør jævnligt. I lejren Bridzar, hvor jeg bor, lever cirka 120 soldater. Forholdene er i én forstand primitive, og vi lever efter 'poseprincippet': Vi har poser til at sove i, spise af og besørge i. Vi bor i telte, vasker tøj i hånden og lever fortrinsvis af feltrationer. I en anden forstand er de luksuøse med mange bekvemmeligheder: fladskærms-tv, Nintendo Wii og internet for at nævne nogle få. Den største udfordring er fysisk, fordi vi er udendørs hele tiden, og derfor er konstant eksponeret for vind og vejr, men efter at have levet sådan i nu tre måneder, må jeg sige, at jeg stadig trives.

FELTPROJEKTET

Jeg er ofte blevet spurgt, om mit feltprojekt ikke snarere er oplagt sociologisk end teologisk, og svaret er jo. Men mit projekt er rettet mod, hvad man kan kalde en 'praktiseret etik', hvilket i høj grad har med teologi at gøre: Det etiske sprog, de fleste danske soldater har i kraft af deres kulturelle arvegods, er forankret i kristendommen. Det er noget, de har med fra den 'verden', de kommer fra, men jeg har en idé om, at dette arvegods suspenderes, når de kommer her. I såvel vel praktisk som kulturel forstand skaber de her den verden, de lever i, som er en simpel verden: Sort/hvid eller firkantet vil nogen sige. Et led i denne 'skabelse' er dannelsen af sproget, herunder de moralbegreber som bliver gældende, og dette sprog er som en praktisk konsekvens inkommensurabelt med den verden, Danmark, som det i sidste ende udspringer af. Dette medfører et spændingsfelt mellem 'her' og 'der', missionen og Danmark, hvoraf den praktiserede etik opstår som et kompromis, de to verdener må indgå for at kunne kommunikere: Noget er tilladeligt her, men ikke der, og man må søge et gensidigt standpunkt. Så man kan vel sige, at mit projekt er en undersøgelse af floskelen: »Man skal have været her for at forstå det.«

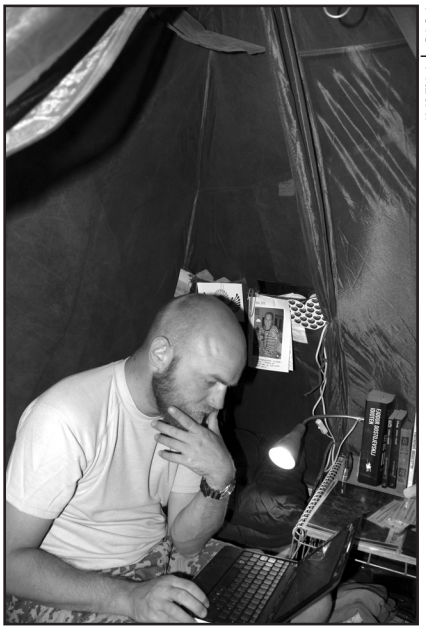

FOTO | PRIVAT

Et lille myggenet-telt på 1½ x 2 meter er mit hjem, og her kan jeg arbejde med mit feltprojekt. Alle mine ejendele er pakket i tasker under sengen, men som det kan anes, har jeg forsøgt at gøre det bare lidt hjemligt.

ILLUSTRATION | ANNE-MAJA MARTHA BECK

Den lettere drilske øjenlæge Kurt Pedersen tilser sin sidste patient.

Hvad ville du gøre, hvis der kom en folkekirkepræst til din dør?

- Læs eventuelt artiklen 'Folkekirken i en ny tid' på side 6.

FOTO | ALICE HELDING LAURSEN

CARINA TANGSGAARD, STUD.MAG.
Jeg ville sige, at jeg ikke var interesseret, fordi jeg allerede har dannet mig min holdning til det. Det irriterer mig altid, når der kommer nogen forbi og vil fortælle mig noget uopfordret, og det ville være endnu mere generende for mig, hvis det var en folkekirkepræst, fordi de allerede har mange kilder, hvorigennem de kan give folk information, så hvorfor komme ud og forstyrre folk, som ikke har opsøgt dem.

KATRINE H. SCHULTZ, STUD.MAG.
Det ville være lidt invaderende. Det er mærkeligt, at det kristne budskab skal påtvinges en. Det er lidt trist for den danske folkekirke. Det giver et signal om faldende medlemstal i kirken. Hvis jeg stod i situationen, ville jeg være venlig overfor vedkommende, men jeg ville synes, at det var en grænse, der var overtrådt.

ANNE-KATRINE DIDERIKSEN, STUD.MAG.
Ud af nysgerrighed ville jeg åbne døren og sige »Hej, hvem er du?« Så ville jeg høre, hvad vedkommende havde at sige, men tanken om at man skal udsprede budskaber på den måde, synes jeg ikke så meget om, og så er det ligegyldig om det er buddhisme, kristendom, islam eller andet. Det bliver lidt for privat. Jeg vil selv opsøge viden. Jeg vil ikke have den påduttet. Der er mange muligheder i Danmark, og dem kan jeg selv vælge, om jeg vil benytte eller ej.

Kalender | 16.11 – 15.12 2010

ISSN 16029976

NOVEMBER		ARRANGEMENT	BESKRIVELSE
16.	12.00 - 13.00	Frokostmøde	**'Grundtvig som praktisk teolog'** v/ Jette Bendixen Rønkilde. Grundtvig Centeret (Lok. 440, 1443)
23.	12.00 - 13.00	Frokostmøde	**'Mig og min kirke - at generere empiri om relationsskabelse og fællesskab i Gellerup kirke i det kvalitative interview'** v/ Stine Lomborg. Center for SamtidsReligion (Glasburet, lok. 215, 1443)
23.	19.30	Foredrag	**'Palmyra - den multikulturelle handelsby i den syriske ørken'** v/ Finn O. Hvidberg-Hansen. Teologisk Forening (Lok. 010, 1441)
26.	13.15	Ph.d. forsvar	**'Endetid og offer. Eskatologiske og offerterminologiske elementer i det 2. århundredes nadver og dåbsforestillinger'** v/ Robert Bonde Nielsen Hansen. Det Teologiske Fakultet (Aud. 2, 1441)
30.	12.00 - 13:00	Frokostmøde	**'Fitting Methods for the Study of Contemporary Religion'** v/ Linda Woodhead. Center for Samtidsreligion (lok. 210, 1441).
30.	13.15	Ph.d. forsvar	**'Eugnostos the Blessed. An exegetical analysis and interpretation of the Coptic version of Nag Hammadi Codex III, 3'** v/ René Falkenberg. Det Teologiske Fakultet (Aud. 3, 1441)
30.	19.30	Foredrag	**'Topografisk religionsvidenskab: Landskab og kosmologi i tibetansk pilgrimsfærd'** v/ Jesper Østergaard. Religionsvidenskabelig Forening (Lok. 010, 1441)

DECEMBER		ARRANGEMENT	BESKRIVELSE
9.	19.30	Foredrag	**'Den nationale sammenhængskraft'** v/ Kasper Støvring. Studenterkredsen Århus (Studenternes Hus)
10.	10.00	Disputats-forsvar	**'Religion, magt og kommunikation. Filosofiske overvejelser over religionens betydning i moderniteten, set i krydsfeltet mellem Faoucault og Habermas'** v/ Lars Albinus. Det Teologiske Fakultet (Aud. 1, 1441)
10.	18.00	Fest	**Julefest**. Det Teologiske Fakultet (Stakladen)
13.	15.15 - 17.30	Foredrag	**'Teologi og gen-etik'** v/ Kees van Kooten Niekerk. Forum Teologi Naturvidenskab (Fysisk Auditorium, 1523)
14.	12.00 - 13.00	Frokostmøde	**'Lesning av "Det kimer nu til julefest"'** v/ Synnøve Sakura Heggem. Grundtvig Centeret (Lok. 440, 1443)
15.	13.00 - 15.00	Seminar	**Seminar i anledning af P. G. Lindhardts 100 års fødselsdag**. Efterfølgende reception i Foyeren. Afdeling for Kirkehistorie og Praktisk Teologi (Aud. 1, 1441)

For flere arrangementer se www.teo.au.dk/nyheder/arrangementer

Spændende arrangementer

TOPOGRAFISK RELIGIONSVIDENSKAB: LANDSKAB OG KOSMOLOGI I TIBETANSK PILGRIMSFÆRD
v/ Jesper Østergaard
Pilgrimmene bruger deres sanser til at aflæse, analysere og betydningssætte området omkring Maratika, som ligger i det østlige Nepal. Det geografiske landskab spiller en central rolle i den religiøse praksis. Pilgrimsfærden er både funderet i den fysiske bevægelse til et sted, der har en særlig relation til den religiøse kosmologi, men dens interaktion med landskabet er i sig selv også en vigtig del af pilgrimsritualet. I foredraget vil der blive vist billeder fra Maratika, og Jesper Østergaard vil diskuttere, hvordan landskabets betydning kan integreres i religionsvidenskaben.
Tirsdag d. 30/11 kl. 19.30, Lok. 010, 1441

TEOLOGI OG GEN-ETIK
v/ Kees van Kooten Niekerk
K. E. Løgstrup var en kendt fortaler for, at kristne og ikke-kristne bør tage stilling til etiske spørgsmål på et fælles, almenmenneskelig grundlag, men i nogle tilfælde slår dette grundlag ikke til. Det kan komme til udtryk i forbindelse med nyere udviklinger inden for humangenetikken, hvor man konfronteres med spørgsmål, der sætter livs- og menneskesyn på spil. Foredraget vil vise, hvordan man i en teologisk kontekst kan inddrage et kristent livs- og menneskesyn i de etiske overvejelser ved at se på eksempler som fosterdiagnostik, stamcelleforskning og muligheder for genetisk at forbedre mennesket.
Mandag d. 13/12 kl. 15.15 - 17.30, Fysisk Auditorium, 1523